

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 113/23

2023 m. liepos 4 d., Liuksemburgas

Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-252/21 | *Meta Platforms ir kt.* (Bendrosios socialinio tinklo naudojimo sąlygos)

Nagrinėdama piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi nacionalinė konkurencijos institucija gali konstatuoti BDAR pažeidimą

Vis dėlto laikydamosi lojalios bendradarbiavimo principo ji turi atsižvelgti į visus pagal šį reglamentą kompetentingos priežiūros institucijos priimtus sprendimus ar vykdomus tyrimus

Meta Platforms Ireland valdo internetinio socialinio tinklo *Facebook* pasiūlą Sąjungoje. Užsiregistravę *Facebook*, jos naudotojai sutinka su šios bendrovės nustatytais bendrosiomis sąlygomis, taigi ir su duomenų naudojimo bei slapukų politika. Vadovaudamasi šia politika *Meta Platforms Ireland* renka naudotojų duomenis, susijusius su šių naudotojų veikla socialiniame tinkle ir už jo ribų, ir juos susieja su atitinkamų naudotojų *Facebook* paskyromis. Duomenys, susiję su veikla, vykdoma už socialinio tinklo ribų (toliau taip pat – *Off Facebook* duomenys), pirma, yra duomenys apie trečiųjų šalių interneto tinklalapių ir taikomųjų programėlių naudojimą ir, antra, duomenys apie naudojimąsi kitomis *Facebook* grupei priklausančiomis internetinėmis paslaugomis, įskaitant *Instagram* ir *WhatsApp*. Taip surinkti duomenys leidžia, be kita ko, asmeniškai pritaikyti *Facebook* naudotojams skirtas reklamas.

Vokietijos federalinė konkurencijos institucija visų pirma uždraudė Vokietijoje gyvenančių privačių naudotojų naudojimąsi socialiniu tinklu *Facebook* bendrosiose sąlygose susieti su jų *Off Facebook* duomenų tvarkymu ir tvarkyti šiuos duomenis be jų sutikimo. Savo sprendimą ji motyvavo tuo, kad toks tvarkymas neatitinka Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (BDAR)¹, todėl tai yra piktnaudžiavimas dominuojančia *Meta Platforms Ireland* padėtimi Vokietijos internetinių socialinių tinklų rinkoje.

Gavęs skundą dėl šio sprendimo Diuseldorfo aukštesnysis apygardos teismas Teisingumo Teismo klausia, ar nacionalinės konkurencijos institucijos gali tikrinti, ar duomenų tvarkymas atitinka BDAR nustatytus reikalavimus. Be to, Vokietijos teismas Teisingumo Teismui kelia klausimus dėl kai kurių BDAR nuostatų aiškinimo ir taikymo internetinio socialinio tinklo operatoriaus atliekamam duomenų tvarkymui.

Šios dienos sprendime Teisingumo Teismas pažymėjo, kad **nagrinėdama įmonės piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi atitinkamos valstybės narės konkurencijos institucija tai pat gali turėti išnagrinėti šios įmonės elgesio atitiktį kitiems teisės aktams nei tie, kurie patenka į konkurencijos teisės taikymo sritį, kaip antai BDAR nustatytoms taisyklėms**. Vis dėlto, kai nacionalinė konkurencijos institucija nustato BDAR pažeidimą, ji nepakeičia šiuo reglamentu įsteigtų priežiūros institucijų. Iš tiesų vertinimas dėl BDAR laikymosi atliekamas, tik siekiant konstatuoti piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi ir nustatyti priemones, kuriomis siekiama nutraukti šį piktnaudžiavimą pagal konkurencijos teisės normas.

¹ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016, p. 1).

Tam, kad būtų užtikrintas nuoseklus BDAR taikymas, **nacionalinės konkurencijos institucijos turi konsultuotis ir lojaliai bendradarbiauti su šio reglamento laikymąsi užtikrinančiomis institucijomis**. Visų pirma, kai nacionalinė konkurencijos institucija mano, kad reikia išnagrinėti įmonės elgesio atitikį BDAR, ji turi patikrinti, ar **dėl šio elgesio** ar panašaus elgesio **jau buvo priimtas kompetentingos priežiūros institucijos arba Teisingumo Teismo sprendimas**. Jei taip yra, ji negali nuo jo nukrypti, tačiau gali padaryti savo išvadas dėl konkurencijos teisės taikymo.

Be to, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad, atrodo, *Meta Platforms Ireland* atliekamas duomenų tvarkymas taip pat apima specialių kategorijų duomenis, galinčius atskleisti, be kita ko, rasinę ar etninę kilmę, politines pažiūras, religinius įsitikinimus ar seksualinę orientaciją ir kuriuos tvarkyti iš esmės draudžiama pagal BDAR. Taigi nacionalinis teismas turės nustatyti, ar tam tikri surinkti duomenys iš tikrųjų leidžia atskleisti tokią informaciją, nesvarbu, ar ji susijusi su šio socialinio tinklo naudotoju, ar su bet kuriuo kitu fiziniu asmeniu.

Dėl klausimo, ar tokių **vardinamųjų „neskelbtinų“ duomenų tvarkymas** išimties tvarka leidžiamas dėl to, kad duomenų subjektas juos akivaizdžiai paskelbė viešai, Teisingumo Teismas patikslino, jog **vien aplinkybė, kad naudotojas apsilankė interneto svetainėse** ar taikomiosiose programėlėse, kurios gali atskleisti tokią informaciją, **visiškai nereiškia, kad jis akivaizdžiai viešai paskelbia savo duomenis**, kaip tai suprantama pagal BDAR. Be to, tas pats pasakytina ir tuo atveju, kai naudotojas **įkelia duomenis** į tokias interneto svetaines ar taikomąsias programėles arba **aktyvuoja j jas integruotus atrankos mygtukus, nebent jis aiškiai iš anksto išreiškė pasirinkimą su juo susijusius duomenis padaryti viešai prieinamus neribotam asmenų skaičiui**.

Kiek tai susiję su apskritai *Meta Platforms Ireland* atliekamu duomenų tvarkymu, įskaitant „neskelbtinų“ duomenų tvarkymą, Teisingumo Teismas toliau nagrinėjo, ar tai gali būti pateisinama BDAR numatytais pagrindais, dėl kurių duomenų tvarkymas be duomenų subjekto sutikimo gali būti teisėtas. Šiomis aplinkybėmis jis nustatė, kad **būtinybė vykdyti sutartį**, kurios šalis yra šis asmuo, pateisina ginčijamą praktiką tik su sąlyga, kad **duomenų tvarkymas yra objektyviai būtinas, taigi pagrindinis šios sutarties dalykas negalėtų būti pasiektas neatliekant tokio duomenų tvarkymo**. Su sąlyga, kad tai patikrins nacionalinis teismas, Teisingumo Teismas abejojo, ar turinio asmenišką pritaikymą arba vienodas ir sklandus *Meta* grupės paslaugų naudojimas gali atitikti šiuos kriterijus. Be to, Teisingumo Teismo teigimu, **asmenišką reklamos, kuria finansuojamas internetinis socialinis tinklas Facebook, pritaikymas, kaip teisėtas Meta Platforms Ireland siekiamas interesas, negali pateisinti nagrinėjamo duomenų tvarkymo, kai nėra duomenų subjekto sutikimo**.

Galiausiai Teisingumo Teismas pažymėjo, jog tai, kad internetinio socialinio tinklo operatorius, kaip duomenų valdytojas, užima **dominuojančią padėtį** socialinių tinklų rinkoje, **savaime netrukdo jo naudotojams duoti teisėtą sutikimą, kaip tai suprantama pagal BDAR, kad jų duomenis tvarkytų** šis operatorius. Vis dėlto, atsižvelgiant į tai, kad dominuojanti padėtis gali paveikti šių naudotojų pasirinkimo laisvę ir sukelti akivaizdų jų ir duomenų valdytojo padėties disbalansą, ji **yra svarbus veiksnys nustatant, ar sutikimas iš tikrųjų buvo duotas teisėtai** ir, be kita ko, laisva valia. Toks operatorius turi tai įrodyti.

PRIMINIMAS: Kreipimaisi dėl prejudicinio sprendimo priėmimo valstybių narių teismams, nagrinėjantiems juose iškeltas bylas, suteikia galimybę pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

Visas sprendimo [tekstas ir jo santrauka](#) nuo sprendimo paskelbimo dienos prieinami CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Marta Osleja ☎(+352) 4303 6005.

Sprendimo paskelbimo posėdžio vaizdai prieinami „Europe by Satellite“ ☎(+32) 2 2964106.

Likite su mumis!

